

ZWIĄZEK HARCERSTWA RZECZYPOSPOLITEJ

Biuletyn Informacyjny NACZELNICTWA

Warszawa

Sierpień 1994

Nr 8/94

archiwum
harcerskie.pl

SPIS TREŚCI

I. DZIAŁ URZĘDOWY

1. Rozkaz Przewodniczącego ZHR L.7/94.
2. Rozkaz Naczelniczki GKH-ek L.4/94.
3. Rozkaz Naczelnika GKH-y L.7/94.
4. Rozkaz Naczelnika GKH-y L.8/94.

II. KOMUNIKATY

1. Europejski International Commissioners Forum.
2. Wizyta przedstawicielki ds. kształcenia.
3. Podziękowania.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej.

III. KRONIKA

1. Wystąpienia Sztandaru ZHR.
2. Obchody 50 rocznicy Powstania Warszawskiego.
3. Pozdrowienia z V Światowego Zlotu ZHP p.g.k. w Wielkiej Brytanii.
4. Przegląd prasy.
5. Harcerski Kwartalnik Historyczny.

I. DZIAŁ URZĘDOWY

1. Rozkaz Przewodniczącego

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
Naczelnictwo

Warszawa 1. VIII.94

ROZKAZ L.7/94

DRUHNY! DRUHOWIE!

50 lat temu skoncentrowane w Warszawie oddziały Armii Krajowej z gen. T. Borem-Komorowskim i gen. A. Monterem-Chruścielem rozpoczęły samotny - jak się później okazało - bój o stolicę Państwa Polskiego. Powstanie w Warszawie stało się kolejną fazą realizowanej od pierwszych tygodni roku 1944 akcji „Burza”, a zarazem dramatycznym krzykiem narodu pragnącego niepodległości. Późniejszy, trwający lat 45, cichy bój o tę niepodległość był możliwy dzięki ofierze krwi warszawskich powstańców. To z tego cichego boju wyrosło niezależne społeczeństwo lat 80-tych i wreszcie Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej.

Druhny! Druhowie!

Ideowe korzenie ZHR są zobowiązaniem do pełnego zaangażowania i uczestnictwa w obchodach 50-lecia Powstania Warszawskiego - w samej Warszawie, ale i po za nią, w miejscach obozowania i na szlakach wędrówek; 1 sierpnia i w każdym z następnych 63 dni. Zaproponowane kilka miesięcy temu zadanie „Burza 44” inspirowane do takiego uczestnictwa. Niech nadchodzące dni będą okazją nie tylko do patriotycznych uniesień, ale przede wszystkim przyczyną refleksji nad stworzonymi w latach 1939-1945 planami demokratycznej i niepodległej Polski; nad pomysłami A. Kamińskiego, dylematami bohaterów „Kamieni na szaniec”, uchwałami władz Państwa Podziemnego. W wielu przypadkach są to pomysły na nasze „Dziś”.

Czuwaj!

Przewodniczący ZHR

/-/ **km. Wojciech Hausner**

2. Rozkaz Naczelniczki GKH-ek

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
Główna Kwatera Harcerek

Kraków, 15 lipca 1994

ROZKAZ L.4/94

„Dobrze jest oprzeć się o drugiego, bo nikt nie dźwiga zycia sam”
Friedrich Holderlin

Drogie Druhny!

12 czerwca Rada Naczelna przyjęła prośbę o zwolnienie z funkcji Druhny hm. Marii Kuczmy, jednocześnie powierzając mnie obowiązki Naczelniczki Harcerek. Zdając sobie sprawę, że zmiana Naczelniczki w trakcie trwania kadencji może budzić pewne zdziwienie. Jednakże ilość obowiązków zawodowych i jednocześnie prowadzona praca naukowa (doktorat) nie pozwoliły druennie Marysi na kontynuowanie pracy na tej funkcji. Serdecznie dziękując Marysi za czas i pracę poświęconą budowaniu Organizacji Harcerek zwracam się z prośbą do wszystkich instruktorek i środowisk o dalszą pomoc, o to byście Wasze doświadczenia i pomysły przekazywali dalej, by żadnej z was nie brakło w dalszym budowaniu Organizacji.

1. Decyzje władz zwierzchnich.

- 1.1. Rada Naczelna na posiedzeniu w dniu 12 czerwca 1994 zatwierdziła jako obowiązujący w Związku „Program Wychowawczy ZHR”.
- 1.2. Rada Naczelna w dniu 12 czerwca 1994 zwolniła na własną prośbę z funkcji Naczelniczki Harcerek Druhnę hm. Marię Kuczmy.
- 1.3. Decyzją Rady Naczelnej powierzono funkcję Naczelniczki Harcerek Druhnę hm. Urszuli Kret.

2. Główna Kwatera Harcerek.

- 2.1. Mianuję Komendantką reprezentacji Harcerek na Zlot ZHP (p.g.K.) w Angli Druhnę hm. Ewę Borkowską - Pastwę.
- 2.2. Powierzam zoorganizowanie II Zlotu Zuchmistrzowskiego Organizacji Harcerek Łódzkiej Chorągwi Harcerek i mianuję Komendantką Zlotu pwd. Monikę Gozdalik.

4. Regulaminy

4.1. Naczelnictwo dnia 24 kwietnia 1994 zatwierdziło „Regulamin rejestracji instruktorów i instruktorów” oraz „Instrukcję w sprawie książeczki harcerskiej”. W/w regulaminy znajdują się w biuletynie informacyjnym ZHR nr 4/94 - kwiecień 1994.

4.2. Naczelnictwo dnia 11 czerwca zatwierdziło jako obowiązujący w Organizacji Harcerek „Regulamin Stopni Instruktorskich Organizacji Harcerek ZHR” (załącznik nr 1). Upoważniam Komisję Instruktorską do dokończenia obecnych realizowanych prób zgodnie z wymaganiami dotychczas obowiązujących regulaminów.

4.3. Z dniem dzisiejszym przestają obowiązywać wszystkie dotychczasowe Regulaminy Stopni Instruktorskich.

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

5. Chorągwie

5.1. Mianuję Komendantką Małopolskiej Chorągwi Harcerek Druhnę hm. Annę Szywałę.

6. Hufce

6.1. Polecam Druhnę p.wd. Marii Tkaczyk zorganizowanie w strukturach Mazowieckiej Chorągwi Harcerek hufca harcerek ze środowisk żeńskich dotychczas działających w byłym hufcu „Centrum” (Mazowiecka Chorągiew Harcerska).

6.2. Na wniosek Komendantek Chorągwi zwalniam z funkcji Hufcowych Druhny:

- hm. Zofia Romańska - Warszawski Hufiec Harcerek „Niwa” (Chorągiew Mazowiecka)
- phm. Aleksandra Chorążewska - Tatrzański Hufiec Harcerek i Zuchów (Chorągiew Małopolska)
- phm. Sylwia Kruk - Hufiec Harcerek Kraków - Śródmieście 2 (Chorągiew Małopolska).

Wszystkim druhnom bardzo serdecznie dziękuję za pracę na funkcji Hufcowej.

6.3. Powierzam pełnienie obowiązków hufcowych Druhnom:

- p.wd. Beata Baranowska - Hufiec Harcerek „Niwa”
- p.wd. Joanna Piotrowska - Hufiec Harcerek Kraków - Śródmieście 2
- p.wd. Joanna Tatar - Tatrzański Hufiec Harcerek i Zuchów.

7. Zlot ZHP (p.g.k.).

7.1. Podaję do wiadomości, że wstępnie w skład reprezentacji harcerek wyjeżdżających do Angli zostały zakwalifikowane drużyny z Chorągwi:

* Górnośląskiej * Łódzkiej * Małopolskiej * Pomorskiej oraz * Namiestnictwa Warmińsko-Pomorskiego (rezerwowo)

8. Zlot Zuchmistrzowski.

8.1. II Zlot Zuchmistrzowski Organizacji Harcerek odbędzie się w Łodzi w dniach 2-4 września br. w okolicach Łodzi. Program Zlotu oraz dalsze informacje zostaną przekazane w terminie późniejszym bezpośrednio do Komend Chorągwi. Organizatorki proszą wszystkie zainteresowane środowiska o potwierdzenie udziału: Monika Gozdalik ul. Jęczmienna 1/3 m 11 94 - 202 Łódź tel. 33-63-68

10. Polecenia.

10.1. Proszę wszystkie Komendantki Chorągwi i Namiestniczki o przesłanie informacji wymienionych w korespondencji z dnia 29.06.94, l.dz GKH-ek/11/94 (w trybie pilnym informację do listy adresowej)

11. Komunikaty.

11.1. Informuję, że „Regulamin Sprawności Zuchowych” zatwierdzony RL 3/94 z dnia 15.05.94 zostanie rozesłany do Chorągwi i Hufców do dnia 1 września br.

11.2. Podaję nowy adres Głównej Kwatery Harcerek: 31-532 Kraków, ul. Grzegorzewska 45/47, tel. 21-76-59.

CZUWAJ!

*Naczelniczka Harcerek
/-/ hm. Urszula Kret*

3. Rozkaz Naczelnika GKH-y

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
Główna Kwatera Harcerzy

Warszawa, 1.08.1994r.

ROZKAZ L.7/94

DRUHOWIE!

Dziś mija 50-ta rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego, powstania, które było największym wyczynem Podziemnego Państwa Polskiego w czasie II Wojny Światowej. W takich chwilach, potrzebna jest chwila zadumy, nad krwawą ofiarą, złożoną wtedy przez walczącą stolicę. Czy Polska, którą budujemy jest godna tych strasznych cierpień poniesionych dla Niej? Czy my dzisiaj, potrafimy należycie wykorzystać ten wspaniały dar wolności, o który wtedy Powstańcy Warszawy z takim heroizmem potrafili się upomnieć?

Odpowiedź na te pytania leży w nas samych. W naszym postępowaniu, w naszej pracy. Dlatego dziś, chyłąc głowy nad mogiłami poległych, nie zamykajmy oczu przed otaczającą nas rzeczywistością. Oni nie oczekiwali na nasze łzy. Oni chcieli Polski Niepodległej, dostatniej i bezpiecznej. Najlepiej uczymy ich pamięć, budując taką właśnie Polskę

CZUWAJ!

1. Poczest Sztandarowy ZHR

1.1. Wyznaczam chorążym Pocztu Sztandarowego ZHR na obchody 50-tej rocznicy Powstania Warszawskiego p.wd. Jakuba Pitereę

CZUWAJ!

Naczelnik Harcerzy

/-/ hm. Marcin Jędrzejewski HR

4. Rozkaz Naczelnika GKH-y

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
Główna Kwatera Harcerzy

Warszawa, 22.08.1994

ROZKAZ L.8/94

1. Starszyzna

1.1. Na wniosek zainteresowanego udzielam urlopu instruktorskiego hm. Piotrowi Łysoniowi od 03.08 do 1.10 br.

2. Regulaminy

2.1. Na wniosek zainteresowanych zatwierdzam zmiany w wewnętrznych Regulaminach mundurowych 7 Ursynowskiej DH-y i 17 Łódzkiej DH-y zgodnie z wnioskami

3. Obchody 50-tej rocznicy Powstania Warszawskiego

3.1. Składam podziękowania: - za przygotowania i koordynację uroczystości związanych z obchodami 50-tej rocznicy Powstania Warszawskiego hm. Pawłowi Zarzyckiemu - za przygotowanie Miasteczka Złotowego phm. Iwo Wrońskiemu - za przygotowanie widowiska światło i dźwięk" środowisku Kluczborskiemu

Dziękuję również wszystkim, którzy wzięli czynny udział w uroczystościach pełniąc służbę sanitarną i porządkową.

CZUWAJ!

Naczelnik Harcerzy

/-/ hm. Marcin Jędrzejewski HR

II KOMUNIKATY

1. Europejskie International Commissioners Forum 2-5.06.94 w Scuola Grande di San Giovanni Evangelista - Wenecja (przyg. hm. Anna Zachwieja)

Raz na trzy lata odbywa się w Europie spotkanie (forum) komisarzy zagranicznych wszystkich organizacji skautowych zrzeszonych, bądź starających się o przyjęcie do Światowych organizacji Skautek (WAGGGS) i Skautów (WOSM). Trzy lata temu w greckim Vari koło Aten, reprezentowaliśmy po raz pierwszy po 40 letniej przerwie Wydział Zagraniczny ZHP (r.z.1918) i po raz pierwszy ZHR-u. Forum komisarzy zagranicznych jest drugim co do ważności, po konferencji Regionu, roboczym spotkaniem przedstawicieli skautingu danej części świata, w Europie od 1991 r. odbywającym się wspólnie dla organizacji męskich i żeńskich.

Forum w Wenecji zdominowały zagadnienia współpracy między tzw. Europą Zach. a nowopowstającymi lub odradzającymi się skautingami Europy Środkowo-Wschodniej, oraz działalnością skautową w środowiskach zagrożonego pokoju np wśród uchodźców, bądź na terenach objętych wojną. Jedną sesję poświęcono promowaniu akcji tzw. „Peace Packs”, podjętej przez WAGGGS - polegającej na przygotowaniu przez skautki i wysyłaniu paczek z przybarami do pisania, yswowania i służącemu samo rozwojowi, dla dzieci w obozach uchodźców.

Sesję na temat współpracy z Europą Środkowo-Wschodnią prowadzili Komisarze z tej części regionu, przeważnie po raz pierwszy uczestniczący w Forum. Efektem prac zespołach było stworzenie dokumentu zawierającego wskazówki i zasady organizacji wspólnych przedsięwzięć, takich jak wymiany, obozy, zloty, konferencje etc, a także listę oczekiwań w stosunku do tego typu współpracy obu stron tj. organizacji członkowskich WOSM i WAGGGS oraz skautingów w krajach post-komunistycznych, a także sugestie co do tego, co Region Europejski WOSM-WAGGGS mógłby zrobić, aby tę współpracę ułatwić. Gotowy dokument (pod roboczym tytułem „Guigeliness for good cooperation”) będzie gotowy w jesieni br.

Pozostały czas konferencji wypełniły bieżące sprawy Regionu, a to: analiza pracy zespołów programowych (tzw. Core groups), sprawozdania z realizacji postanowień ostatniej konferencji Regionu w Helsingborg, w Szczeci, raporty przedstawicieli Komitetów Światowych WOSM i WAGGGS na temat bieżącej pracy światowych skautingów oraz wstępne przygotowania do przyszłorocznej Konferencji Regionu, która odbędzie się w austriackim Salzburgu.

ZHR reprezentowały obie komisarki zagraniczne: Związku - hm. Ewa Urbańczyk i Organizacji Harcerek - hm. Anna Zachwieja.

2. Wizyta Sally Malcolm - przedstawicielki d/s kształcenia instruktorskiego na Europę Środkowo-Wschodnią (Field Executiv Trainer) Światowej Organizacji Skautek - WAGGGS, 20-23.08.94 (przyg. hm. Anna Zachwieja)

Była to kolejna, piąta już w Polsce wizyta Sally Malcolm, miłej Szkotki, która z ramienia Komitetu Światowego WAGGGS jest odpowiedzialna za kraje Europy Środkowo-Wschodniej, które wizytuje, pomagając i doradzając w sprawach kształcenia instruktorów.

Tym razem Sally odwiedziła trzy kursy drużynowych w Małopolskiej Chorągwi Harcerek; zuchowych (w Męcinie k. Limanowej), harcerek i wędrowniczek (w Jaworkach w Małych Pieninach) oraz spotkała się z Naczelniczką Harcerek - hm. Ulą Kret, komendantką Małopolskiej Chorągwi Harcerek - hm. Anną Szywałą, komisarką zagraniczną Organizacji Harcerek - hm. Anną Zachwieją, która towarzyszyła jej w powyższej wędrowce, oraz z przebywającą w tym czasie w Zakopanem - Tiną Małkowską-Żaba, wnuczką Oli i Andrzeja Małkowskich, instruktorką ZHP p.g.K.

Kursy drużynowych zyskały duże uznanie w oczach Sally, jako że spełniają wszelkie wymagania stawiane przez światowy skauting żeński, zwłaszcza jeśli chodzi o metodę skautową tj. naukę przez grę i zabawę, „learning by doing”, czyli uczenie się przez praktykę, a także doskonałą braterską (a raczej siostrzaną) atmosferę. Korzystając z obecności Sally Malcolm, każdy z kursów miał okazję zaspokoić swoją ciekawość jeśli chodzi o funkcjonowanie Biura Światowego i całej WAGGGS, a także o organizację skautek brytyjskich, której członkiem była przez 12 lat. Padaly także pytania dotyczące podróży Sally, która 80% swojego czasu pracy spędza za granicą - przeważnie jeśli chodzi o sytuację skautową w Rosji, w państwach bałtyckich (Estonia i Łotwa są już przyjęte do WAGGGS) czy na Bałkanach (trudna sytuacja w Bułgarii, beznadziejna w Albanii, podczas gdy członkowstwo WAGGGS uzyskała już Rumunia i Chorwacja, natomiast Słowenia boryka się z podobnymi problemami co Polska - jeśli chodzi o federację). Cały wrzesień S. Malcolm spędzi w Rosji (Moskwa, Irkuck, Omsk), natomiast w dalszych planach przymierza się do zorganizowania kolejnego międzynarodowego seminarium dla żeńskiej kadry kształcącej organizacji skautek z krajów Europy Śr-Wsch.

3. Podziękowania

RADA POROZUMIENIA ORGANIZACJI ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ

Adres dla korespondencji: Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.
00-921 Warszawa 53, ul. Krucza 36,
tel. centr. 628-02-81, fax 625-34-14

Warszawa, dnia 9.08.1994 r.

hm. Wojciech HAUSNER
Przewodniczący
Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej
Warszawa, Krakowskie Przedmieście 64

Drodzy Druhowie!

Przyjmijcie słowa serdecznej podziękii za ogromną troskę okazaną uczestnikom obchodów 50 rocznicy Powstania Warszawskiego a w szczególności za otoczenie opieką zaawansowanych wiekiem byłych powstańców. Z wielkim wzruszeniem patrzyliśmy na chłopców i dziewczęta z powagą ale z ogromną życzliwością wykonujących swoje harcerskie powinności. Bez Waszej pomocy trudno byłoby znieść męczący upał panujący w dniach rocznicowych obchodów.

Czuwaj!

Sekretarz

/-/ Władysław Matkowski

Przewodniczący

/-/ Aleksander Tyszkiewicz

ODDZIAŁ WARSZAWSKI STOWARZYSZENIA SZARYCH SZEREGÓW

WARSZAWA, UL. NOWOMIEJSKA 5. WTORKI: 11-13, CZWARTKI: 13-15. TEL. 31-53-32.

Warszawa 5.09.1994.

Dh. Przewodniczący ZHR
hm. Wojciech Hausner

Dziękujemy harcerkom i harcerzom pełniącym służbę w czasie obchodów 50-rocznicy Powstania Warszawskiego. Uważając, że jest to kontynuacja naszej Harcerskiej Służby Pomocniczej - „Mafeking” - proponujemy:

Oddział Warszawski „Ul Wisła” Stowarzyszenia Szarych Szeregów ufunduje „Plakietkę HSP Mafeking” i wręczy ją tym wszystkim harcerkom i harcerzom, którzy ją zdobędą działając w myśl ustalonego przez Was regulaminu, do którego prosimy wpisać następujące warunki:

Plakietkę „HSP Mafeking” mogą zdobywać harcerki i harcerze, którzy:

- uczestniczyli, pełniąc służbę, w obchodach 50-rocznicy Powstania Warszawskiego
- zorganizowali lub przynajmniej uczestniczyli, w ognisku lub kominiku poświęconym Powstaniu Warszawskiemu, w czasie którego zaśpiewali piosenkę Szarych Szeregów i Powstania,
- zwiedzili wystawę „Harcerze w Powstaniu Warszawskim” w dawnej Fabryce Norblina w Warszawie ul. Żelazna 51/53.

Chcielibyśmy, aby zdobywanie Plakietki zakończone zostało w dniu 2.10.1994 r. biegiem harcerskim zorganizowanym przez poszczególne hufce (przy naszym ewentualnym współdziałaniu) po szlakach walk i działalności oddziałów harcerskich w czasie Powstania Warszawskiego.

Czuwaj!

Komendant Oddziału Warszawskiego

[Signature]
Tymoteusz Duchowski „Motek”

4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej

W dniu 30 sierpnia 1994 roku Minister Edukacji Narodowej zmienił rozporządzenie w sprawie rodzajów, organizacji i zasad działania publicznych placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej.

Od dnia 30.VIII.br. MEN uznaje kwalifikacje instruktorów ZHR jako wystarczające do pełnienia funkcji wychowawczych na obozach i koloniach dla dzieci i młodzieży szkolnej. Zmiana rozporządzenia nie powoduje skutków finansowych. Patrz - załącznik

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 28 września 1994 r. Nr 101

494

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

z dnia 30 sierpnia 1994 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów, organizacji i zasad działania publicznych placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej.

Na podstawie art. 71 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Nr 95, poz. 425, z 1992 r. Nr 26, poz. 113 i Nr 54, poz. 254, z 1993 r. Nr 127, poz. 585 oraz z 1994 r. Nr 1, poz. 3 i Nr 53, poz. 215) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 lipca 1993 r. w sprawie rodzajów, organizacji i zasad działania publicznych placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej (Dz. U. Nr 67, poz. 323) w § 8 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w ust. 1 dodaje się pkt 5-7 w brzmieniu:
 - „5) instruktorzy Związku Harcerstwa Polskiego oraz Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej,
 - 6) przewodnicy turystyki kwalifikowanej oraz instruktorzy Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego,
 - 7) trenerzy i instruktorzy sportowi.”

2) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Osoby wymienione w ust. 1 pkt 4-7, podejmujące pracę wychowawcy w placówkach wypoczynku, powinny spełniać następujące warunki:

- 1) mieć ukończone 18 lat życia,
- 2) posiadać co najmniej średnie wykształcenie,
- 3) posiadać odpowiednie warunki zdrowotne,
- 4) posiadać umiejętności prowadzenia pracy wychowawczej z dziećmi i młodzieżą.”

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Edukacji Narodowej: A. Łuczak

III KRONIKA

1. Wystąpienie Sztandaru ZHR

- * Udział Sztandaru wraz z drużyną reprezentacyjną w uroczystych obchodach 50 rocznicy Powstania Warszawskiego:
 - pogrzeb gen. Bora-Komorowskiego, 30.07.
 - Msza św. w Katedrze Warszawskiej, 31.07.
 - podpisanie umowy między ZHR a Stowarzyszeniem Powstańców Warszawskich, 31.07.
 - apel poległych przy pomniku Bohaterów Powstania Warszawskiego
 - uroczystości i msza św. na Placu Piłsudskiego, 01.08.
 - godzina W - uroczystości na Powązkach, 01.08.
- * od 03.08 do 07.08. Sztandar uczestniczył w V Światowym Zlocie ZHP poza granicami Kraju w Clumber Park, Wielka Brytania
- * 13.08. w uroczystości 50 rocznicy wybuchu czołgu - pułapki, który zmasakrował kilkuset mieszkańców i żołnierzy staromiejskich oddziałów powstańczych AK
- * 19.08. w pogrzebie Stanisławy Bytnarowej „Matuli” - matki Janka Bytnara „Rudego”

2. Obchody 50 rocznicy Powstania Warszawskiego

Obchody 50 rocznicy Powstania Warszawskiego organizowane przez ZHR skupiły się na dwóch podstawowych elementach:

- **służby sanitarne, wodne, porządkowe i pomocnicze:**

a) podczas uroczystości centralnych - samodzielnie: 30.07 - koncert w Zamku Królewskim /pwd.Sebastian Bojemski/, 31.07 - Msza św. w intencji Gen.Sosnkowskiego /Robert Niewiarowski HR/, Msza św. na cmentarzu wojskim /pwd.Joanna Tarnowska wedr./, 1.08 - na Powązkach w godzinę "W" /pwm.Tomasz Fill HO, hm.Magda Dominiak HR/, wspólnie z ZHP - 31.07 - Apel Poległych, 1.08 - uroczystości na Placu Piłsudskiego /pwd.Waldek Fijałkowski HO, pwd.Marek Sokołowski HO/, widowisko Światło Dźwięk.

b) inne - obstawa Mszy niezależnej ugrupowań prawicowych /p.wd. Robert Chalimoniuk HO/, 10 stanowisk informacyjnych organizowanych wspólnie z Urzędem Wojewódzkim /p.wd. Mariusz Malewicz HO/.

- imprezy dla mieszkańców Warszawy i harcerzy:

a) ciąg imprez programowych na Rynku Nowego Miasta (maraton filmowy w kinie WARS /Beata Białas sam./, koncert kapeli z Chmielnej /P. Zarzycki HR/, wystawa rzeźb powstańców /p.wd. Anna Pasternak sam./, spotkanie z sanitariuszką /p.wd. Sylwia Rzepkowska sam./, widowisko "Powstańcy" /Hufce Kluczberskie ZHR/, kiermasz książek /p.hm. Beata Zawadzka/ itp.)

b) rajd historyczny szlakiem bojowym Batalionu Wigry.

Przyjezdni harcerze i harcerki mieszkali na terenie miasteczka złotowego, przez miasteczko przewinęło się ok. 360 osób, które czynnie brały udział w uroczystościach. Poza tym w trakcie imprez i służb dołączały grupy harcerzy i harcerzek z Mazowsza, tak, że łącznie w obchodach brało udział ok. 450 członków ZHR.

Poza czynnym organizowaniem imprez i służb zostały wydane ulotki z listem Przewodniczącego oraz okazjny numer INSTRUKTORA MOKOTOWA /odp. p.wd. Aleksandra Macierewicz sam./, które były rozdawane przybyłym na uroczystości. Na mieście zostało rozlepionych ok. 1000 kolorowych plakatów ZHR i 1500 informacji o obchodach.

Chciałbym gorąco podziękować tym, bez których nie było by nic: reprezentacji Okręgu Małopolskiego z p.hm. Ivo Wronskim na czele za miasteczko złotowe, Chorągwi Łódzkiej Harcerzy za trasę, Hufcom Kluczberskim za niesamowite widowisko, Jakubowi Piterze za Drużynę Sztandarową, instruktorom ze Środowiska Mokotowskiego za imprezy programowe, niektórym instruktorom Mazowsza za informację, służby i kiermasz, Ygrekowi (p.wd. Mariusz Malewicz) za organizację, hm. Markowi Różyckiemu za ciągła pomoc, pozostałym za uczestnictwo.

Czuwaj

Komendant Obchodów

/-/ hm. Paweł Zarzycki HR

3. Pozdrowienia z V Światowego Zlotu ZHP p. g. K.

**V ŚWIATOWY ZLOT
ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO**

POLISH SCOUTING ASSOCIATION V WORLD JAMBOREE

V éme JAMBOREE MONDIAL
DE L'ASSOCIATION DE SCOUTISME POLONAIS

Clumber Park, Nottinghamshire S80 3AZ, England
25.VII - 7.VIII. 1994

5 sierpień 1994

Grono instruktorskie zebrane na V zjeździe ogólnym ZHP p.g.k. w Clumber Park, Anglia przesyła siostrzanej organizacji Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej swoje pozdrowienia. Mamy nadzieję, że nasza współpraca będzie nadal owocna w szukaniu nowych dróg w naszej potrojnej służbie Bogu, Polsce i Bliźniom.

Czuwaj!

[Handwritten signatures and notes, including names like Stanisław Kubie, E. Praczyk, B. Lachowski, etc.]

4. Przegląd prasy

W czerwcu i lipcu napisano o ZHR więcej niż zazwyczaj. Dominowały dwa tematy:

- Akcja Letnia
- 50 rocznica Powstania Warszawskiego

Wśród ogromnej ilości sprawozdań z Akcji Letniej przeważały mało ciekawe - może z wyjątkiem zamieszczonego poniżej - artykuły dotyczące spraw finansowych, oferty ZHP proponujące harcerskie lato dla wszystkich za nieduże pieniądze, krótkie relacje z poszczególnych obozów.

„Gazeta rolnicza” z 29. VI. w rozmowie z hm. Ryszardem Paclawskim przytacza wypowiedź Naczelnika ZHP z której dowiadujemy się, że „wszystkie funkcje wychowawcze spełniane są nieodpłatnie i ten fakt ma znaczenie gdy mówimy o sile Związku”

Tymczasem jeden dzień wcześniej „Życie Częstochowy” w sprawozdaniu na temat możliwości zarabiania pieniędzy w czasie wakacji cytuj wypowiedź jednego z komendantów hufca ZHP „Za prowadzenie 3 tygodniowego obozu instruktor dostaje ok.2 mln. zł. brutto”..... hm.. i komu tu wierzyć?

Białostocki „Kurier Poranny” z 22. VI. doniósł o 13 BDH „Czarna Trzynastka”, która pomagała w organizowaniu wakacyjnej giełdy dla dzieci i młodzieży - to tak w odpowiedzi wszystkim, którzy zarzucają ZHR, że przepojony duchem egoizmu nie dostrzega wakacyjnych problemów ogółu.

Dopowiedzeniem może być także artykuł z katowickiego „Dziennika Zachodniego” (19. VII.94) pt. „Prawdziwych skautów już nie ma?” „W największych ośrodkach harcerskich (...) koło Lublińca zaledwie garstka osób nosi mundury z lilijką. W zdecydowanej większości są tam koloniści, dzieci specjalnej troski, oraz oazowicze na rekolekcjach”

Być może przedstawiciele „Dziennika Zachodniego” należałoby uświadomić, że z tymi skautami nie jest tak źle, tylko należy ich szukać gdzie indziej!

Harcerze z Pomorskiego Okręgu ZHR wraz z ZHP na Litwie przebywali na obozie w gminie Osieczna. Odwiedzającemu ich wojewodzie gdańskiemu Maciejowi Płażyńskiemu nie dali powodów do zmartwień o czym doniósł.

„Śmieciary”, „Kwasozłopy”, „Pięć dziewic jedna nie” - to nazwy „harcerskich” zastępów jednego z obozów ZHP spędzających AL w stancji w Gorzewie - ar-

tykuł pana A. Adamkowskiego w „Gazecie na Mazowsze” z 15. VII. to wyjątkowo imponujący opis jak nadużywa się przymiotnika - harcerski.

„Dziennik Bałtycki” (21. VII.), „Express Poznański” (27. VII.) pokusiły się wspomnieć o Światowym Zlocie Harcerstwa w Wielkiej Brytanii. Nie zabrakło wzmianki o delegacji ZHR.

Druh Bukowski w „Krakowskim Czasie” z 27. VI. wspomina natomiast poprzedni IV Zlot ZHP p.g.K. w Rising Sun, USA. Ci, którzy w tym roku odwiedzili V Zlot w Clumber Park będą mogli porównać wspomnienia.

O finansowaniu AL wszyscy piszą aż do znudzenia. Swoistą ciekawostką odkryła „Gazeta Pomorska” z 23. VI., w której w artykule „Lato na ulicy” czytamy: „Wyliczony przez ZHP planowany koszt wypoczynku przekracza 30-krotnie dofinansowanie z miasta. Jeden dzień harcerza na obozie obliczony jest na 550 tys. zł” Pomyłka czy swoiste curiozum?

Tygodnik „Solidarność” z 24. VI. zamieszcza przegląd młodzieżowych organizacji działających w Polsce w artykule pod znamennym tytułem „Młodzieżowa wieża Babel”. Wg. Roberta Lipki - pełnomocnika „sytuacja w harcerstwie jest bardziej złożona niż symbolika lilijki” - warto przeczytać.

„Czas Krakowski” z 13. VII. opublikował apel dha. Przewodniczącego ZHR w sprawie ustawy chroniącej życie nienarodzonych. Tekst publikujemy poniżej w biuletynie.

„Gość Niedzielny” z 19. VI. zamieścił spory artykuł o Świętokrzyskim ZHR. Konkret, naszpikowany faktami - zachęta dla innych aby pochwalić się działalnością na łamach lokalnej prasy.

„Słowo - Dziennik Katolicki” z 26. VI. w artykule „Duszpasterstwo młodzieży - początki Duszpasterstwa Harcerskiego” księdza Jerzego Żytowieckiego przedstawia ważne wydarzenia z naszej historii.

Podobnie „Czas Krakowski” z 18/19. VI. w artykule „Kościół i harcerze” zawarł krótki przegląd obecności polskiego harcerstwa w życiu religijnym po wojnie.

15 rocznica I Pielgrzymki Ojca Świętego do polski skłoniła dha Jerzego Bukowskiego do napisania w „Gościu Niedzielnym” artykułu o 15 letnim harcerskim czuwaniu u boku Ojca Świętego.

„Słowo - Dziennik Katolicki” z 28. VI. w artykule E. Malickiej poświęca uwagę planom wakacyjnym Duszpasterza Harcererek i Harcerzy Warszawy ks. Jana Ujmy: „Zaprosiło mnie aż 18 obozów z ZHP i tylko 2 z ZHR -wbrew temu co się na ogół o tych dwóch gałęziach harcerstwa uważa”- powiedział ks. Jan Ujma
No cóż, rok temu w tymże Dzienniku ks. Jan twierdził coś zupełnie przeciwnego. Zdaje się, że to nie nagła laicyzacja życia w ZHR spowodowała taki stan rzeczy. Możemy księdza zapewnić, że harcerskie Msze św. i nabożeństwa odbywały się tak samo jak w latach ubiegłych!

Wiele miejsca prasa poświęciła obchodom 50 rocznicy Powstania, w tym bardzo bogatym obchodom ZHR. Oprócz udziału w uroczystościach państwowych Mazowieccy instruktorzy i instruktorki wraz z przedstawicielami Małopolskiego i Górnośląskiego Okręgu ZHR zorganizowały szereg imprez dla uczczenia 50 rocznicy Powstania.

Program naszych imprez zamieszczały m.in. „Sztandar Młodych” z 28. VII., „Express Wieczorny” z 25 i 28. VII., „Życie Warszawy” z 29. VII., „Super Express” z 31. VII., „Gazeta Wyborcza” z 30. VII.

Przepiękne kolorowe plakaty ZHR, wydrukowane z okazji rocznicy Powstania, zachęcały do udziału w najrozmaitszych imprezach m.in. wystawie rzeźb o tematyce powstańczej, kiermaszu książek, występach Kapeli Czerniakowskiej, przeglądowi filmów powstańczych w kinie Wars, wieczorem w przygotowanym przez harcerki i harcerzy z Kluczborka widowisku światło-dźwięk pt. „Powstańcy”

Z dużym uznaniem o organizowanych imprezach donosiło m.in. „Życie Warszawy”, „Sztandar Młodych”, „Express Wieczorny”, „Super Express”, „Gazeta Wyborcza”, „Rzeczpospolita”

- o służbie naszych patroli sanitarnych podczas uroczystości powstańczych doniosła także „Gazeta Wyborcza” z 1. VIII.

- „Słowo-Dziennik Katolicki” z 31. VIII. wspomniało o zorganizowanych przez ZHR punktach informacyjnych, w których można było otrzymać dane na temat czasu i miejsca poszczególnych uroczystości

- pod tytułem „Harcerze na patelni” o naszym Zlocie w 50 rocznicę Powstania doniósł „Sztandar Młodych” z 2. VIII. Zarzucono organizatorom fatalny, bo nieocieniony wybór miejsca, ale z uznaniem napisano o naszej służbie - ot rekompensata za 29 stopni C upału!

- również o harcerskiej służbie podczas centralnych uroczystości na placu Piłsudskiego doniosło „Życie W-wy” z 2. VIII. Z ZHR pełnili ją podobno ok. 200 osób z ZHP - 600. Nie wdając się w polemiki (a było nas istotnie trochę więcej) i tak proporcje 1:3 szokują

- „Gazeta Polska” z 4. VIII. opisała niezależne obchody 50 rocznicy Powstania w których uczestniczyli także harcerze z ZHR, pełniąc służbę sanitarną pod-

czas mszy w Kościele św. Krzyża którą koncelebrował bp. Miziołek

- Z niezwykłą inicjatywą uczczenia 50 rocznicy akcji „Burza” wystąpili byli żołnierze Wileńskiego Okręgu AK wspólnie z kolegami ze Światowego Związku Żołnierzy AK, którzy postanowili podarować papieżowi pamiątkową statuetkę ze srebra i bursztynu. W podróży do Rzymu 6-osobowej delegacji towarzyszyć będzie 3 harcerzy z ZHR, czytamy w „Gazecie Pomorskiej” z 15. VIII.

- „Czy Powstanie Warszawskie musiało wybuchnąć?- jakie jest dziedzictwo krwawej ofiary 63 dni?” Te pytania w tygodniku „Solidarność” z 5. VIII. w artykule „50 lat po godzinie W” zadał m. in. Ryszardowi Kaczorowskiemu - ostatniemu Prezydentowi RP na Uchodźctwie, prof. Adamowi Strzemboszewi - Prezesowi Sądu Najwyższego, Janowi Nowak-Jeziorańskiemu - „kurierowi z Warszawy”, hm. Krzysztofowi Dobrzyńskiemu - członkowi RN ZHR. Warto przeczytać.

W piątek 19. VIII. na Cmentarzu Wojskowym w Warszawie harcerki i harcerze różnych pokoleń pożegnali druhnę Stanisławę Bytnarową - matkę Janka „Rudego” zwaną Matulą Polskich Harcerzy.

Mimo wakacji na uroczystości przybyło wielu harcerzy z ZHR z Krakowskim Szczepem „Dobie” im. Janka Bytnara na czele, którego honorowa warta towarzyszyła „Matuli” w ostatnim pożegnaniu. „Słowo-Dziennik Katolicki”, 22. VIII., „Gazeta Stołeczna”, 22. VIII.

Aż w 14 czasopismach ukazały się mniej lub bardziej obszerne informacje na temat pobijania przez olsztyńskich harcerzy rekordu Guinnessa w jeździe ruchomych schodami. „Harcerze biją Guinnessa” („Super Express” z 21. VIII.) „Schodami po rekord” („Gaz. Stoł.”, 19. VIII.) „Schodami w górę, schodami w dół” („Życie W-wy”, 19. VIII.), to tylko niektóre tytuły w gazetach.

Harcerze przejechali 300 km i pobili dotychczasowy rekord o ponad 80 km. No cóż, gratulujemy!

5. Harcerski Kwartalnik Historyczny

Żaden badacz dziejów wychowania XX wieku nie może pominąć historii harcerstwa i skautingu. Dorobek ruchu jest olbrzymi, ale bardzo często odchodzi wręcz z tworzącymi go ludźmi i znika z naszej pamięci. Kroniki, fotografie, wydawnictwa rozproszone spoczywają w szufladach. KOMISJE HISTORYCZNE ZBIERAJĄ TE UŁAMKI, PUBLIKUJĄ W NIEWIELKICH NAKŁADACH. Od czasu do czasu ukazuje się coś w formie książkowej. Grupy ludzi zajmujących się w różnych ośrodkach harcerskich dociekaniem historycznymi mają często du-

ży dorobek, ale są rozproszone. Artykuły historyczne o charakterze profesjonalnym ukazują się w „Harcerstwie”, bardziej popularne publikuje „Czuwajmy”. Społeczny Ośrodek Dokumentacji i Badań Dziejów Harcerstwa na Obczyźnie tworzy w chwili obecnej rejestr historyków zajmujących się sprawami harcerstwa.

Brakuje natomiast płaszczyzny konfrontacji różnych poglądów, stanowisk, prezentowania efektów pracy historyków harcerstwa w skali wykraczającej ponad własne środowisko czy organizację. Tym bardziej, że są olbrzymie obszary harcerek działających nie tknięte ręką badacza.

Z tych powodów wśród osób redagujących i współpracujących z dwumiesięcznikiem Krajowego Duszpasterstwa Harcerek i Harcerzy „Czuwajmy” zrodził się pomysł wydawania „Harcerskiego Kwartalnika Historycznego”. Realizacja tego pomysłu jest oczywiście uzależniona od zainteresowania potencjalnych czytelników. Do nich kierowana jest prośba o przesłanie na adres redakcji „Czuwajmy” – ul. Glogera 1, 31-222 Kraków – pisemnego zgłoszenia – deklaracji prenumeraty kwartalnika. Od ilości zgłoszeń uzależniony jest koszt wydawnictwa, a pierwszy numer mógłby się ukazać wiosną 1995 roku.

Oprócz dużych artykułów problemowych w „Harcerskim Kwartalniku Historycznym” znajdzie się miejsce na biografie, archiwalia, wspomnienia i wiele innych materiałów.

Redakcja „Czuwajmy„

Biuletyn Informacyjny ZHR

ry dorobek, ale są rozproszone. Artykuły historyczne o charakterze popularnym ukazały się w „Harcerskim” i bardziej popularnie publikowane „Czerwony” „Społeczny Głos” „Dokumenty i Sztuka” „Dziś” „Harcerska” na Górcyście i wreszcie wchwilu obchodzącej rocznicę 100-lecia powstania harcerskiego.

Brakuje natomiast: naukowy komentarz, różnorodnych poglądów, wykładów, prezentowania różnorodnych prac historyków harcerskich w skład wyjątkowej ponad własne środowisko czy organizacji. Tym bardziej, że są odtąd niebezpieczny charakter harcerskiego działania nie traktuje jako badania.

Z tych powodów wśród osób redagujących i współpracujących z dwunastym numerem „Harcerskiego” „Dokumenty i Sztuka” i „Harcerska” „Czerwony” rozdzielił się pomysł wydawania „Harcerskiego Kwartalnika Historycznego”. Realizacja tego pomysłu jest oczywiście uzależniona od zainteresowania potencjalnych czytelników. Do nich kierowana jest prośba o przesłanie na adres redakcji „Czerwony” - ul. Głogowa 1, 33-233 Kraków - piśmieznego zgłoszenia - deklaracji przedmiotowy kwartalnik. Od doświadczeń zgłoszeń uzależniony jest koszt wydawnictwa, a pierwszy numer mógłby się ukazać wiosną 1995 roku.

Opublikujemy artykuły problemowe w „Harcerskim Kwartalniku Historycznym” i analizę się nie tylko do biografii, archiwów, wspomnień i wiele innych dziedzin.

Redakcja „Czerwony”

Na zlecenie Naczelnictwa ZHR:
DTP & Layout: EK. AndA, Warszawa, tel./fax 44-87-46
Druk: Naczelnictwo ZHR

archiwum
harcerskie.pl